

vogelgroepen, oorzaak kan zijn van die drang tot mishandelen van de eigen jongen bij de paren, die het meest verlaat zijn.

Op een afstand

De eendenparen zonder jongen, die vermoedelijk in de meeste gevallen de zorg van de kleuterscholen op zich nemen, houden zich bij voorkeur op in die kustgedeelten, waarheen de jonge eendjes dadelijk na het uitbroeden door de ouders gebracht worden: in hopen stro, in takkenbossen, in aardholen en vossenholen en zij kunnen onvermoeibaar zijn in hun ijver om die jonge eendjes te adopteren, zodat nu eens het één, dan weer een ander ouderpaar in het begin hen op een afstand houden om kinderroof te voorkomen. Overigens zijn er misschien niet zelden in de geadopteerde nesten, die soms aangroeien tot groepen van een groteske grootte, de eigen jongen van de adoptieouders. Dat zij 'kinderloos' zijn, is misschien het gevolg daar van, dat zij hun eieren in het nest deponderen van een ander paar, wat bij deze eenden niet zelden voorkomt . . .

Vliegen de ouders dan, al naar gelang zij van hun ouderplichten zijn ontslagen, weg naar andere plaatsen om zich te ontspannen? Neen, zij schijnen - klaarblijkelijk door hun gespletenheid - in hetzelfde water te blijven. Men kan in elk geval de moeders zien, die gemakkelijk te kennen zijn aan de slijtage der borstveren als gevolg van het broeden, die de lokale kleuterschool in het oog houden, op een afstand. Ja, soms kan het lijken of er een soort contact mee is. Of het hun eigen mishandelde en weggeadopteerde jongen zijn waarmee zij, ondanks de breuk met hen, contact zoeken, daar moet men maar naar raden. Maar de gedachte - en het gevoel van berouw waarop deze berust - is mooi.

A. Smit

De neushoorns van de Achterhoek

De geschiedenis begon in juli 1968. Eén der soldaten van de legerplaats Nunspeet, op de hoogte met mijn natuurhistorische belangstelling vertelde, dat in zijn woonplaats in het Achterhoekse vreemdsoortige rupsen bij bosjes waren te vinden. Ze waren wit, pinkdink en -groot en bevonden zich in de afvalhoop van vaders klompenmakerij. Sinds jaar en dag werden deze rupsen door de dorpsjeugd in hun spel betrokken. Ze gebruikten deze als projectiel en gooiden er elkaar mee, vooral omdat ze, zoals hij het zo sappig zei: 'zo lekker bleven plékken!' Niemand, waaronder de meester, wist wat voor dieren het waren.

Daar ik vermoedde, dat de witte rupsen, larven van de Neushoornkever waren, verzocht ik hem, uit te zien naar grote kevers en er enkele van mee te nemen. De eerste verzamel poging was geen succes. Hij bracht een kistje mee, dat ondanks naarstig zoeken in de houtpulp dan ook alleen maar houtpulp inhield. Het had acht kevers moe-

ten bevatten. De verzamelaar, zuurstofgebrek vermoedende, had gedurende de nacht het deksel opengezet!

De volgende gift gebeurde twee weken later. Nu waren het twee monsterlijk grote larven, vetglanzig wit met bruine stippen op de flanken, de achterzijde grijsachtig

Larve van de neushoornkever.

Neushoornkever ♂.

doorschemerend en een harde ebbenhoutkleurige kop. Zo te zien verkeerden ze in het stadium om te gaan verpoppen. De goede gever had bovendien voor voldoende mondvoorraad gezorgd, zodat ik, de natuurlijke omstandigheden zo veel mogelijk nabootsend, het sigarenkistje met de in hun voedsel wentelende larven wegzette. Naar mijn idee waren alle omstandigheden gunstig om de toekomstige kevers zover te krijgen, dat ze zich verpoppen.

Edoch, een ovaal gaatje in de wand van het kistje wees een week nadien aan, hoe de larven waren verdwenen. Dat was de afstraffing voor het leedvermaak over vinders argeloosheid bij de eerste zending!

Deze onbedoelde faunavervalsing vond in augustus plaats. Tot nu toe waren de po-

gingen om door eigen waarneming iets van *nasicornis* te weten te komen gestrand. Omdat ik de volwassen dieren nog wilde fotograferen, verzocht ik nogmaals om een zending kevers. Het werden er drie, twee vrouwtjes en één mannetje en het had hem, zei hij, veel moeite gekost, deze nog te vinden. Er waren er veel minder dan 1,5 maand geleden. De poppen, die mij ook interesseerden en het formaat en vorm van een kippe-ei moesten hebben, had hij niet op kunnen spitten.

Naderhand bleek, dat enkele vrienden in de entomologie deze soort nauwelijks in hun verzameling hadden. De literatuur liet weten, dat er een zekere periodiciteit in hun voorkomen was, waardoor sprake zou zijn van Neushoornkeverjaren. Omdat er evenwel in 1968 zowel volwassen larven, kleine larven als imago's werden gesignaleerd, moet er iets mank gaan in deze theorie. Het heeft in ieder geval mijn interesse sterk gewekt. De jongeman, die inmiddels afzwaaide, liet zijn adres en de belofte achter voor een eventuele nazending in 1969.

Rest mij slechts enkele afbeeldingen en de vermelding van een negatieve vindpoging in Nunspeet. Die leverde slechts blaren op, een natte rug, een verplaatste berg zaagsel en achterdochtige blikken van passerende wandelaars.

Nunspeet, 22-4-'69.

Late of vroege Notekraker

Op 25 mei, 2e Pinksterdag, heb ik in het bos van het landgoed 'De Eese' een Notekraker waargenomen ('s ochtends om half negen).

Na enige malen zijn gekrijs te hebben gehoord kreeg ik hem te zien op de top van een *Larix*. Hij vloog telkens van top tot top en ik kon hem gedurende 8 minuten over een afstand van ± 30 m volgen.

De volgende morgen hebben een goede kennis en ik de omgeving nog eens nagezocht om deze waarneming te bevestigen, doch helaas kregen we hem niet weer te zien.

De Blesse (Fr.)

T. van Veen